

К 792/Д 87

120000868581

НЕДЯЛКО ИОРДАНОВ

МАТА ХАРИ

пиеса

Награда за драматургия на VII

национален преглед на българската

драма и театър — 1984 г.

сезон 1984 — 1985 година

К 569-1
К 492/287

М а т а Х а р и

ПОСВЕЩАВАМЕ НА 40-ГОДИШНИНАТА ОТ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ В БЪЛГАРИЯ
9-ТИ СЕПТЕМВРИ 1944 ГОДИНА

постановка
СЛАВИ ШКАРОВ
заслужил артист

гост-художник
НЕЙКО НЕЙКОВ

музика
СТЕФАН ДРАГОСТИНОВ

Тържествено откриване на сезона
22 септември 1984 г.
от 19 ч. в операта

ОТ АВТОРА

Историята, разбира се, е измислена. Едва ли има още не
що неразкрито и неразказано за този легендарен период на
Съпротивата. Но все пак има смисъл да се пише за това
време, когато се проверяваше човешката съвест, когато
категорично трябваше да определиш своята позиция.

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868581

Действащи лица:

АДЕЛИНА ТОШЕВА
СИМЕОН ПЕЕВ
Доктор СТАМАТОВ
РАИНА
ЕМАНУЕЛА
ОХЛЮ-БОХЛЮ
ВИКТОРИЯ
ЗАХАРИ
ТОНИЧКА
КОНСТАНТИН
КИЧКА
ПОПОВ ИВАН

МАРИНА ПРАШАНОВА
ГЕОРГИ РАДОМИРОВ
КОСЬО СТАНЕВ
БОЙКА ВЕЛКОВА
ГАЛИНА МИЛАНОВА
НИКОЛАЙ АНГЕЛОВ
ДАНИЕЛА ГОРАНОВА
ЕМИЛ ИВАНОВ
ЛЮДМИЛА РАДИЧЕВА
ЛЮБОМИР ФЪРКОВ
РУМЯНА ТАШЕВА
МИХАИЛ МИХАЙЛОВ

представлението се води от
МИЛКА БАЛИНОВА

текста следя
ГИНКА ЦАНКОВА

447763

НЕДЯЛКО ИОРДАНОВ

НЕДЯЛКО ИОРДАНОВ

Недялко Йорданов е изтъкнат наш поет и драматург. Роден е в Бургас през 1940 г. Завършва българска филология в Софийския университет „Климент Охридски“ през 1962 г., след което учителствува в Малко Търново. От 1963 г. е драматург на Драматичен театър „Адриана Будевска“ — Бургас, като се проявява и в областта на режисура, а през последната година е вече и директор на същия театър.

Печата за първи път през 1954 г. във в-к „Черноморски фронт“ — Бургас, а след това сътрудничи на всички централни литературни и периодични издания. Член е на БКП, на Съюза на българските писатели.

Дебутира със стихове, които се отличават с мека поетична интонация, с витална сила и често с тънко чувство за хумор. В драматургията развива своето лирично дарование до подчертан драматизъм. Първата му пиеса „Ние не вярваме в щъркели“ (1968) г. звучи и днес свежо и интересно. По-късно Недялко Йорданов прави впечатление с редица драматургични изяви, сред които трябва да се отбележат творби като „Въпрос на принцип“ (1972), „Мотопедът“ (1973), особено „Любов необяснима“ (1974) и други, между които и детската пиеса „Страшни смешки, смешни страшки, за герои със опашки“. „МАТА ХАРИ“ е най-новата пиеса на автора, с която той участва в Седмия национален преглед на българската драма и театър през 1984 г. и беше удостоен с награда.

Русенският театър е поставял досега две от пиесите на Недялко Йорданов — „Любов необяснима“ и „Страшни смешки“. „МАТА ХАРИ“ е трета среща на русенските театрални дейци с този автор.

ЗНАЧИТЕЛЕН ХУДОЖЕСТВЕН ФАКТ

доцент СНЕЖИНА ПАНОВА

Появата на „Мата Хари“ е една изненада. След „Любов необяснима“ трудно бихме могли да си представим, че Н. Йорданов като потърси пак темата на антифашистката борба, ще опита един съвсем друг модел на конструиране — че ще се оттегли от потока на лиричната драма и като скрие нейните оръжия, ще се насочи към социално-психологическото очертаване на взаимоотношенията и характеристиките.

По начало темата на борбата, красотата на идеала, времето на Съпротивата и неговите герои предизвикват Н. Йорданов към нови форми и похвати. В „Мотопедът“ — творба, посветена на съвременни проблеми, действието бе въпрос на настроение, светлосенки, лирична ирония и ако имаше патос, той бе подводен, скрит в цялостното излъчване на пиесата, в нейния жизнерадостен оптимизъм. До като в „Любов необяснима“ поетът с пълен глас, като в революционната поема, даде думата на своите герои — вдъхновени и самотвержени борци. Той потърси обяснение на тяхната „необяснима любов“ и я намери в комунистическия идеал.

В „Мата Хари“ интересът е съсредоточен към влиянието, разпространението на прогресивните идеи върху така наречените неутрални среди, интелигенцията, които под напора на събитията не могат да останат повече необвързани, без определено становище и гражданска активност. Тук времето на действие е строго датирано — 9 януари 1944 година, последните и най-напрегнати месеци преди победата на Девети септември. Героите са на гости у д-р Стамат Стаматов, който пред очите им убива актрисата Аделина Тошева.

. . . Така, като поставя всички на едно голямо изпитание, Н. Йорданов убедително доказва своята идея за проверка на човешката съвест. „Мата Хари“ е значителен художествен факт в съвременната ни драматургия. Тя показва, че темата на антифашистката съпротива е една от вечните теми в нашето изкуство.

РАЗМИСЪЛ И ПРОСЛАВА ЗА РЕВОЛЮЦИЯТА

ВАСИЛЕН ВАСЕВ

Социалистическата революция на Девети септември 1944 г. е такова уникално събитие в живота на нашия народ, че всяка нейна годишнина ни заставя да огледаме и преосмислим досегашното постигнато, за да пристъпим напред с по-бистра мисъл, с обновени чувства, с обогатени пориви.

Нашата революция остави дълбоки следи в развитието на Русенския драматичен театър и преди всичко обуслови неговия явен и многократно доказван възход. Многократно е изтъквано, че колективът на театъра и днес отстоява своите дълбоки, кръвни и неотменни революционни традиции, основата на които заложили още борците за освобождаване от османско иго, основатели на театралното дело в Русе, че непрестанно обогатява тези традиции с новите стремления на времето, с опита на своите най-талантливи творци, за да бъде в крак с повелята на зрялата социалистическа действителност. Ето защо революционната тема в продукцията на театъра е необходимост и дълг, умение и доблест, кръв и плът за всеки труженик на сцената. Няма да сгрешим, ако добавим, че революционната тема е гръбнак на цялата дейност на театъра.

Своята вяност към революционния идеал театърът е доказвал на всеки етап на своето развитие, ала след победата на социалистическата революция театралните дейци застанаха лице с лице пред новите творчески задачи — да се изобрази художествено смисълът на революционната борба, нейният неповторим ход, като при това кристализират чертите на герои и врагове и се открие яркият облик на новия човек. В това отношение особено важна роля изиграха първите творби на Крум Кюлявков „Борбата продължава“ и „Марта“, поставени на русенска сцена още в горещите дни на сезоните 1944—1945—1946 г. Укрепваха стъпките на родната социалистическа драматургия, а с тях все по-крупни ставаха завоеванията на нашия театър — „Тревога“ на Орлин Василев, „Разузнаване“ на Лозан Стрелков бяха не само изключителни събития за момента на своята поява, но и като подстъпи към следващите завоевания на нашето изкуство. Пламенният млад режисьор Леон Даниел, възпитаник на съветската реалистична школа по новому пристъпи към събитията и образите от онава разделно време в „Семейство“ на Мария Симова и особено във „Вяра“ от Тодор Генов, като допринесе съществено за преодоляване на схематичните решения и средства, на оголената тезисност. Трудните пътища на революцията и хората към заслужена победа бяха успешно пресъздадени дори в постановката за деца и юноши „Митко Палаузов“ по романа на Марко Марчевски от един изтъкнат и авторитетен театрал като Георги Георгиев.

В следващите години драматургията ни набра скорост, политна към нови открития, осмисляния и обобщения, надмогна конкретния сюжетен разказ, потърси сложната психика на героите от едната и другата страна на демаркационната линия. В края на 50-те години с мощния прилив на лиричната вълна в социалистическата драматургия и с априлското разкрепостяване на духовете и Русенският театър постигна своите неповторими върхове: „Всяка есенна вечер“ от Иван Пейчев в забележителната постановка на режисьора Любомир Шарланджиев, „Светът е малък“ от Иван Радоев и др. В края на 60-те години драматургията, режисурата и актьорското майсторство бяха натрупали вече достатъчно опит, за да се освободят от носталгичните нотки, от еднолинейното любуване на революционните събития, герои и факти и направиха съществен скок в художествено-философското претворяване на онова, което обуслови победата на социалистическата революция у нас. Нека напомня колко различни по своите художествени решения, по средствата и внушенията си бяха такива постановки като „Ние не сме сами“ от Христо Кацаров, „Ленин влезе в нашия дом“ и „Майка на всички“ от Георги Караславов, „Незавършен монолог“ от Тодор Генев, „Любов необяснима“ от Недялко Йорданов и други, във вдъхновената режисура на Васил Луканов, Слави Шкаров, Николай Колев, Красимир Спасов, при ярко талантливото участие на цяла фаланга изявени русенски артисти, начело с дългогодишните доайени на театъра Елена Стефанова и Васил Попилиев.

Тези и следващите най-значителни завоевания на Русенския театър третираха темата на съпротивата, на революционната борба и победата на социализма у нас в нова посока — предимно като постоянен нравствен критерий, като сверка на постигнатото с въжделеното, на мечтаното с реално извършеното. Съвременните драматургически автори, режисьорите, художниците и артистите търсят и намират нови измерения за онези героични дни, героични хора и изключителни по съдбовността си подвизи, съпоставят ги с днешното мирно благополучие и поставят точния въпрос за вярността към идеала, за морала на новите мечти и готовността за делничен героизъм.

В този смисъл значителна роля в културния живот на града и окръга през последните години изиграха постановки като „Босилек за Драгинко“ от Константин Илиев, „Есента на един следовател“ от Георги Данаилов, „Майка Парашкева“ по Дора Габе, „Седмият ден“ от Милко Милков. Подобна задача се възлага и на настоящата премиера, с която се открива новият театрален сезон 1984—1985 г. и се отпразнува 40-годишнината на социалистическата революция у нас — „Мата Хари“, най-новата пиеса на нашия известен поет и драматург Недялко Йорданов, постановка на Слави Шкаров с екип утвърдени артисти на театъра.

Русенският драматичен театър навлиза в петото десетилетие на социалистическата действителност с високи постижения, с вдигнато чело и с набрани творчески сили. И занаятът темата на социалистическата революция ще бъде негова насъщна необходимост, основа за размисъл и прослава, за творческо съществуване.

Главен художествен ръководител и директор
АТАНАС БОЯДЖИЕВ — театровед

Главен режисьор
СЛАВИ ШКАРОВ, заслужил артист

Завеждащ литературно бюро
ВАСИЛЕН ВАСЕВ — театровед

Режисьори
ДУШКО ДОБРЕВ
СТОЯН КАМБАРЕВ

Главен художник
ВИОЛЕТА РАДКОВА

Художник-проектант.
ИВАН ПОПОВ

Художник по рекламата
ДИМИТЪР ГИЛЕВ

Технически сътрудници:

завеждащ постановъчната част — Петър Гузелски, художник-изпълнители — Цанко Цанев и Иван Памуков, ръководител „Организация и реклама“ — Дора Ковачева, ръководител на художествено осветление — Георги Харалампиев, завеждащ звуково оформление — Цвятко Ячев, театър-майстори — Кънчо Начев и Минчо Рачев, тапицерско ателие — Йордан Петров, завеждащ театрален реквизит — Васил Сапунджиев, шивашко ателие — Марня Бурова и Маньо Манев, железарско ателие — Исмаил Мехмедов, дърводелско ателие — Ангел Ганев, грим и перуки — Гинка Ангелова и Димитричка Тодорова, завеждащи театрален гардероб — Христина Балинова и Марня Луканова.